

Omsorgsavdelningen

Ansvarig
Christina Persson

Upprättad den
2025-01-10

Upprättad av
Christina Persson

Reviderad den
Ange datum.

Vägledning – Utredningsdokument för avvikelser (SoL/LSS)

Vid utredning av SoL-/LSS-avvikelser i Lifecare ska alltid *Utredningsdokument med beslutsfattare* användas. Omfattningen av utredningen anpassas efter händelsens karaktär men grundregeln är att samtliga rubriker i utredningsmallen ska beaktas. Utredningsmall finns för *lex Sarah* respektive *andra avvikelser*.

Genom att dokumentera under samtliga rubriker i utredningsdokumentet skapas en helhetsbeskrivning med syfte att klarlägga:

- händelseförloppet,
- de bakomliggande orsakerna samt
- åtgärder för att förhindra/minimera risken att en liknande händelse uppstår igen.

Utredningsdokumentet ger därmed en överblick av hela processen.

Utredningsmallen för *andra avvikelser* har följande rubriker:

Beskrivning av den rapporterade avvikelser

- Tydlig, kortfattad beskrivning av händelseförloppet. Beskriv felhändelserna tydligt – vad gick fel?

Beskriv vilka konsekvenser avvikelsern fått eller kunde ha fått för den enskilde

- En bedömning av hur den enskilde har drabbats av det inträffade och vad det medfört eller kunde ha medfört för den enskilde exv. konsekvenser för fysisk eller psykisk hälsa.

Ange när den muntliga eller skriftliga rapporten togs emot

- Ange **datum** och gärna **tidpunkt** på dagen då rapporten togs emot.

Ange när och hur avvikelsern uppmärksammades

- Ange **datum** och **tidpunkt** på dagen då händelsen uppmärksammades samt **vem** som uppmärksammade det och **hur** det uppmärksammades.

Ange när avvikelsern inträffade

- Ange **datum** och **tidpunkt** (obs kan vara annat datum och tidpunkt än då det uppmärksammades).

Identifierade orsaker till avvikelser

- En beskrivning av bakomliggande orsaker till det som gick fel. Beskriv därför sambandet mellan det inträffade och dess orsak.
- Det är viktigt att beskriva ifall det identifierats några brister som är orsak till händelsen t.ex. att personal inte följt rutiner och arbetssätt, brister i kompetens, kommunikation, dokumentation etc. Det kan även vara viktigt att skriva om personalen faktiskt följt upprättade rutiner och arbetssätt.

Använd varför- därför- metodiken genom att fråga ”varför...?” och svara ”därför att..” upprepade gånger tills det inte är någon mening med att fråga vidare. Då har sannolikt bakomliggande orsaker till att händelsen inträffade identifierats.

Bakomliggande orsaker kan härledas till

- Processer, riktlinjer och rutiner (t.ex. bristande rutin, rutin saknas, bristande följsamhet till upprättad rutin)
- Utbildning och kompetens
- Organisation (och bemanning)
- Information och kommunikation
- Teknik, utrustning och apparatur

Identifierade bakomliggande orsaker är t.ex. inte den enskildes hälsotillstånd, sjukdom/diagnos etc.

Ange om något liknande inträffat i verksamheten tidigare och varför det i så fall inträffat igen

- **Ja** eller **Nej** (vid **Ja** skriv även en **kortfattad beskrivning** av vad som inträffat tidigare och när).

Bedömning av om något liknande skulle kunna inträffa igen

- **Ja** eller **Nej**, med en **motivering** till denna bedömning.

Ange de åtgärder som vidtagits för att förhindra att något liknande uppkommer igen

- Det kan vara både specifika åtgärder kopplat till den enskilde och åtgärder på verksamhetsnivå, till exempel att se över rutiner och arbetssätt, kompetensutveckling för personal etc. Åtgärderna ska syfta till att förhindra att händelsen inträffar igen.
- Åtgärderna bör vara kopplade till de bakomliggande orsaker som identifierats.
- Åtgärderna kan vara både omedelbara (och redan genomförda) och mer långsiktiga (redan vidtagna eller som ska vidtas).
- Åtgärderna som beskrivs i text ska överensstämma med de åtgärder som dokumenteras under fliken *Åtgärder*.

Ange vad som i övrigt har framkommit under utredningen

- Frivillig – används vid behov.

Lex Sarah

Mall för utredningsdokument för *lex Sarah* och *andra avvikelser* överensstämmer i stor utsträckning med den skillnaden att händelsen/avvikelsen benämns *missförhållande eller risk för missförhållande*.

I utredningsdokument för *lex Sarah* delas dock åtgärder upp i mer omedelbara åtgärder för att undanröja missförhållandet och de åtgärder som vidtas för att förhindra att det upprepas:

Ange de åtgärder som vidtagits för att undanröja eller avhjälpa missförhållandet eller risken för missförhållande samt tidpunkt för dessa

- Här ska alla omedelbara åtgärder beskrivas d.v.s. åtgärder som vidtogs i samband med att händelsen inträffade/uppmärksammades, t.ex. för att avhjälpa missförhållandet eller minimera de negativa konsekvenserna för den enskilde etc.

Ange de åtgärder som vidtagits eller planeras i verksamheten för att förhindra att liknande missförhållanden eller risker för missförhållanden uppkommer igen

- Här ska övriga åtgärder beskrivas till exempel att se över rutiner och arbetssätt, kompetensutveckling för personal etc. Åtgärderna ska syfta till att förhindra att händelsen inträffar igen.
- Åtgärderna bör vara kopplade till de bakomliggande orsaker som identifierats.
- Åtgärderna kan vara både kortsiktiga (och redan genomförda) och mer långsiktiga (som ska vidtas).
- Åtgärderna som beskrivs i text ska överensstämma med de åtgärder som dokumenteras under fliken *Åtgärder*.